

ՊՈԼՍՈՅ ԴԱՏԱՐԱՆԸ ՄԵՐԺԵՑ ՔԱՒԱԼԱՆ ԴԱՐՁԵԱԼ ԴԱՏԵԼՈՒ ԴԻՄՈՒՄԸ

Պոլսոյ ծանր քրեական 13-րդ դատարանը մերժեց մարդկային եւ փոքրամասնութեանց իրաւանց պաշտպան Օսման Զաւալան դարձեալ դատելու համար Ներկայացուած դիմումը՝ անտեսելով Մարդկային իրաւանց եւրոպական դատարանին կողմէ Զաւալայի մասին տրուած այն վճիռը, թէ թրքական իրաւական համակարգը խախտած է Զաւալայի տարրական իրաւունքները: Թրքական դատարանը կը պնդէ, թէ Սահմանադրական դատարանը տակաւին չէ կայացուցած իր վճիռը Զաւալայի վերաբերեալ եւ թէ Ներքին իրաւական ուղիները չեն սպառած: Հիմնաւորման մէջ կ'ըսուի, որ միջազգային իրաւունքի ընդհանուր սկզբունքներուն համաձայն, դիմողները պետք է նախ դիմեն ազգային դատական մարմիններուն եւ օգտագործեն գոյութիւն ունեցող իրաւական ուղիները՝ աւելցնելով. «Հակառակը ընդունելով՝ ինքնիշխան պետութիւն մը առիթ պիտի ընծայէ միջազգային դատարանին մը՝ իր դատական իրաւասութիւններուն միջամտելու»:

ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՈՐՈՇԵՑ ՏԱՀՐ ՊԱՅՏԱՐԻ ՊԱՅԹՈՒՑԻԿ ՆԻԻԹԵՐՈՒ ԹՂԹԱԾՐԱՐԻՆ ՇՈՒՐՋ ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋԱՅՆԵԼ

Նախարարաց խորհուրդը երեկ Պառլամենտի պալատին մէջ գումարեց իր ժողովը, որուն ընթացքին հանրապետութեան նախագահ ժողովն Աուն շտորհակալութիւն յայտնեց Զաթարին՝ ուժանիւթի հարցով օգնելու իր ջանքերուն համար, եւ կառավարութեան կողմէ ուղղեց ուժանիւթի եւ շրջակայ միջավայրի թղթածրարները սերտելու՝ գաւտնք լուծելու համար:

Ան նաեւ կողմ ուղղեց Արեւմտեան Պեքայի մէջ թափուր մնացած ուղղափառ երեսփոխանական աթոռի համար մասնակի ընտրութիւններ կատարելու:

Նախագահը վերահաստատեց Սեւտական Արաբիոյ իր գորակցութիւնը՝ նշելով, որ Ռիատի հետ հաղորդակցութիւններ տեղի կ'ունենան, որպէսզի սեւտական օդանավային ընկերութիւնն ու գրասալը իրենց Լիբանան վերադառնան:

Աուն լիբանանեան կողմերուն կողմէ ուղղեց իմաստութիւն եւ գիտակցութիւն ցուցաբերելու՝ Լիբանանը գերծ կացուցելու համար շրջանին մէջ հաւանական որեւէ ցնցում:

Նախագահը բարձր գնահատեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պըրրիի բանակը կարմիր գիծ նկատող, քաղաքացիական խաղաղութեան պահպանման եւ երկխօսութեան նկատմամբ բաց ըլլալու դիրքորոշումը:

Շար.ը՝ էջ 8

ԱՐԱՂՉԻ «ՄԻՋՆՈՐԳՈՒԹԵԱՆ ՄԵՐ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ՈՉ ՄԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻԱՅԵՆ, ՈՉ ԱԼ ՀՈՒՄԻՆԵՐԵՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍՏԱՅԱՆՔ»

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապաս Արաղչի իրաքեան «Իխպարիա» պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյցի ընթացքին յայտարարեց, թէ Թեհրան միջնորդութեան իր առաջարկին վերաբերեալ ո՛չ Սեւտական Արաբիայէն, ո՛չ ալ հուսիսերէն պատասխան ստացած է:

Սեւտական ՌԴՍ լրատու գործակալութիւնը 12 հոկտեմբերին հաղորդած էր, թէ Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապաս Արաղչի հեռաձայնած է Սեւտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆայսալ Պըն Ֆարհան իշխանին:

Չրոյցին ընթացքին քննարկուած են շրջանին մէջ արձանագրուած վերջին մագլցումն ու գայի հանարարտեցնելու համար ի գործ դրուած ջանքերը:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը իր կարգին յայտարարեց, թէ Արաղչի իր սեուտցի պաշտօնակիցին յայտնած է, որ պատրաստ է օգնելու Սեւտական Արաբիոյ եւ հուսիսերուն միջեւ բանակցութիւններու մենարկին:

ԹՐԱՄԺ. «ԿՐԵԱՆՔ ՀԻՄԱ ՀԵՌԱՆԱԼ, ՄԱԿԱՅՆ ԿՈՒՁԵՆՔ ԻՐԱՆԻ ՄԷՋ ՄԵՐ ԻՐԱԳՈՐԾԱԾ ԱՐԳԻՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ԵՐԱՐ ԳՈՅԱՏԵՒՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԼ»

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներ կ'ուզեն երաշխաւորել, որ Իրան հիւլեական

զենք պիտի չունենայ՝ աւելցնելով, որ որդեգրուած քայլերը պետք էր տարիներ առաջ կիրարկուէին:

Շար.ը՝ էջ 8

ՉԵԼԵՆՍՔԻ. «ՈՒՔՐԱՆԻԱ ՊԱՏՐԱՍ Է ՍԱՌԵՅՆԵԼՈՒ ՁԻՆՈՒՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՌԱՋՄԱՃԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՅ»

Մենք կը մօտենանք Ուքրանիոյ պատերազմի կարգաւորման, թերեւ ճիշդ հիմա: Ամենէն մօտ կէտին հասած ենք: Այս մասին յայտարարեց Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ:

Շար.ը՝ էջ 8

ԷՐՏՈՂԱՆ-ԱԼԻԵՒ ՀԵՌԱՋԱՅՆԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան 21 հոկտեմբերին հեռաձայնած է Ազրայէճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւին:

Ըստ ազրայէճանական ԱՊԱ լրատու գործակալութեան, կողմերը քննարկած են երկկողմանի յարաբերութիւններն ու շրջանային հարցեր: Էրտողան նաեւ Ալիեւը հրաւիրած է Անգարայի մէջ Թրքական պետութիւն-

ներու կազմակերպութեան վեհաժողովին:

Շար.ը՝ էջ 8

ՆՈՎԱՔ. «ՌՈՒՄԻԱՆ ՈՒ ՄԷԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՐԳՆԵՐԸ ԱՒԱՐՏԻՆ ԿԸ ՀԱՍՅՆԵՆ ՄԱՋՈՒԹԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՍՏՈՐԱԳՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ»

Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ մագլութի մատակարարման պայմանագիրներու ստորագրման հուլիսը կը գտնուի աւարտական փուլին: ԹԱՍՍ լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ այս մասին լրագրողներուն յայտնած է Ռուսիոյ փոխվարչապետ Ալեքսանտր Նովակը:

«Եւ ինչպէս որ երկու ղեկավարներուն միջեւ պայմանաւորաւորութիւններն էին, մենք Միացեալ Նահանգներու ունեցած կարիքները, մեր կարելիութիւններու սահմաններուն մէջ, ամբողջութեամբ պիտի բաւարարենք: Ստորագրման հուլիսը կը գտնուի աւարտական փուլին», ըսած է ան:

Յիշեցնենք, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ յայտնած էր, որ Ռուսիան

պատրաստ է Միացեալ Նահանգներուն ու համաշխարհային շուկաներուն մատակարարել 300.000 թոն մագլութ, Նոյեմբերին՝ 500.000 թոն, իսկ աւելի ուշ՝ 1 միլիոն թոն:

«Արապիա»-ի համաձայն, մագլութը բեռնաւորուած առաջին նաւը այսօր Ռուսիայէն ղէպի Միացեալ Նահանգներ պիտի նաւարկէ:

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒՆ ՏԵՐԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱԿԱՐՄԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍՈՍԱՅ

ՀՅԳ-Ի ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ՀԱՆՐԱՀԱՒԱՔ՝ ԱՐՏԱՇԱՏԻ ՄԷՋ

Արտաշատ խոշորացուած համայնքին մէջ, տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւններու շրջանակին մէջ Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը երեկ՝ 22 հոկտեմբերին կայացուց ամփոփիչ հանրահաւաք: Հանրահաւաքը տեղի ունեցաւ Ամօ հարազեանի անուան տրամաթիքական թատրոնի հրապարակին վրայ: Հանրահաւաքին կը մասնակցէին համայնքի ղեկավարի թեկնածու Գերասիմ Վարդանեանն ու իր խմբակիցները, որոնք ընտրութիւններն առաջ իրենց ուղերձը յղեցին արտաշատցիներին:

Ելոյթ ունեցան ՀՀԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմինի Ներկայացուցիչ, «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Իշխան Սաղաթելեան, ՀՀԴ Բիւրոյի անդամ, բժիշկ, ազատամարտիկ Տարօն Տոնյեան, ՀՀԴ Արտաշատի «Դուման» կոմիտէի անդամ, աւագանիի թեկնածու Անի Ազատեան, ՀՀԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմինի անդամ, Արտաշատ խոշորացուած համայնքի ղեկավարի թեկնածու Գերասիմ Վարդանեան:

«Ձեզմէ իւրաքանչիւրին Ներկայութիւնը շատ կարեւոր է: Դուք, որոնք ոտքի կը կանգնիք, կ'ըսեք՝ դեմ ենք այս իշխանութիւններուն, հաշտ չենք այս իրավիճակին հետ եւ, հակառակ այսքան բռնութիւններուն ու ճնշումներուն, պատրաստ ենք պայքարելու, իմացեք՝ ձեզմէ իւրաքանչիւր շատ կարեւոր գործ կ'ընէ: Դուք դիմագրութեան օճախներն էք: Այն ծանր բեռը, որ միասին վերցուցած ենք, պիտի տանինք մինչեւ վերջ: Պիտի չհաշտուինք եւ մեր սկսածը պիտի հասցնենք աւարտին»,

Շար.ը՝ էջ 8

ՀՅԴ ԶԱՄԱՐԵԱՆ
ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ՝
ՀԱՅ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆԻՆ ԵՒ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆԻՆ ԿՈՂՔԻՆ

Լիբանանի դիմագրաւած բազմապիսի ճգնաժամերուն եւ դժուարութիւններուն դէմ յանդիման, ՀՅԴ Զաւարեան ուսանողական միութիւնը միշտ իր զօրակցութիւնը յայտնած է հայ դպրոցականին եւ համալսարանական ուսանողին՝ հաւատարիմ մնալով հայ երիտասարդութեան կողքին կանգնելու իր առաքելութեան:

Գիտակցելով, որ ներկայ պայմանները յաճախ կը դժուարացնեն աշակերտներուն եւ ուսանողներուն կրթական ուղին ու ապագայի ծրագիրները, միութիւնը կը շարունակէ իր աշխատանքները՝ նպատակ ունենալով զօրավիգ կանգնիլ անոնց, քաջալերել զանոնք եւ ստեղծել այնպիսի կարելիութիւններ, որոնք պիտի նպաստեն անոնց մտաւոր զարգացման, մասնագիտական կողմնորոշման եւ ազգային գիտակցութեան ամրապնդման:

Այս ծիրին մէջ, տարեշրջանին ընթացքին պիտի իրականացուին շարք մը ծրագիրներ եւ նախաձեռնութիւններ, որոնք պիտի ծառայեն հայ աշակերտներուն եւ ուսանողներուն կարիքներուն՝ վերահաստատելով այն համոզումը, թէ կրթութիւնը եւ երիտասարդութեան դաստիարակութիւնը մեր հաւաքական ապագայի հիմնասիւններն են:

Այս նախաձեռնութիւններուն առաջինը հայկական վարժարաններու համալսարանական արեւելումի ձեռնարկն է, որ տեղի կ'ունենայ այսօր՝ 23 հոկտեմբերին: Զեռնարկը նպատակ ունի աջակցիլ հայկական վարժարաններու բարձրակարգ դասարաններու աշակերտութեան՝ համալսարանի, մասնագիտութեան եւ ապագայի ուղիին ընտրութեան մէջ՝ անմիջական կապ հաստատելով մասնագիտութիւններու խորհրդատուներու եւ համալսարաններու ներկայացուցիչներու հետ:

ՀՅԴ Զաւարեան ուսանողական միութիւնը կը վերահաստատէ իր յանձնառութիւնը՝ շարունակելու կանգնիլ հայ երիտասարդութեան կողքին, յատկապէս դժուար օրերուն, եւ իր ներդրումը բերել գիտակից, պատրաստուած ու ազգային արժեքներով առաջնորդող սերունդի մը կերտման:

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ԵՐԵՒԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ձեռք մը՝ ծանր, հողմահար, դանդաղօրէն կը թերթատէ մեծադիր, շքեղ կազմով գիրք մը: Էջերուն վրայ պատկերները տվորական լուսանկարներ չեն. բեկորներ են, հին շարժապատկերի փայլատակումներ, կարմիրի ու մուգ կապոյտի յագեցած բռնկումներ: Յանկարծ տեսողաշտը կը ճեղքուի: Պայթում մը կը կոտրէ լուծիւնը, եւ քսաներորդ դարու մեծ պատերազմներու աւերակներ՝ վաւերագրական պատկերները կը խառնուին հեռատեսիլի վրայ սովորական դարձած ռմբակոծուած, հրկիզուած փողոցներու ժամանակակից տեսարաններուն:

Այսպէս կը սկսի ժան-Լիւք Կոտարի վերջին՝ խորհրդանշական ժառանգութիւն հանդիսացող «Պատկերներու գիրքը» (Le Livre d'images) շարժանկարը. ոչ թէ՝ սովորական պատմութեամբ մը, այլ՝ մարդկային մշակոյթի փլատակներով:

Կոտար ամբողջ կեանքին ընթացքին հասկցած էր, որ ֆիլմը/շարժանկարը այլեւս պարզապէս արեւստի գործ մը չէ, այլ ռազմադաշտ մըն է, ուր մարդկային յիշողութիւնը կը ձեւաւորուի, կ'աղաւաղուի եւ ի վերջոյ կը գերեզմարուի: Երբ «Պատկերներու գիրքը» կը մօտենայ իր տխուր աւարտին, ձայնագրութեան մը միջոցով կը հնչեն գերմանացի գրող Փեթըր Վայսի «Դիմադրութեան գեղագիտութիւնը» ծաւալուն վէպէն այս տողերը.

«Նոյնիսկ եթէ ոչինչ դուրս եկաւ այնպէս, ինչպէս յուսացած էինք, այդ պիտի չփոխեր այն, ինչ որ յուսացած էինք: Մեր յոյսերը պիտի մնան իբրեւ կենսական ուղիփիա մը»:

Այս խօսքերը ի հարկէ մերօրեայ անկառավարելի քառսին հանգուցալուծում չեն առաջարկեր: Ընդհակառակը, անոնք մեզ կը ստիպեն առեւտուելու սարսափելի հարցումի մը հետ. համակարգային համատարած հսկողութեան, աշխարհաքաղաքական համակարգի փլուզման, անվերջանալի տագնապի եւ մետիա-պատերազմային գերյագեցման այս դարաշրջանին ի՞նչ պատահեցաւ. դիմադրելու մեր կարողութեան: Ո՞ր կորսուեցաւ. դիմադրելու մեր կարողութիւնը:

Եւ որպէս Նոյնքան հրատապ հարցում՝ ո՞վ պիտի ձեւաւորէ Նոր աշխարհը, երբ մարդիկ գրեթէ կորսնցուցած են զայն Նոյնիսկ երեւակայելու իրաւունքը:

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՄՈՒՆԸ

Այսօր «դիմադրել» եզրոյթին մասին խօսիլը կըրոնայ ժամանակավայ թուիլ: Ծշմարիտ դիմադրութիւնը կը պահանջէ տիրապետող համակարգէն դուրս գտնուող տարածք մը՝ մտածումի ապաստարան մը, ուր այլընտրանքային ապագայ մը կրնայ ծնունդ առնել: Սակայն ժամանակակից քաղաքական ու կառավարման վերահսկող կառոյցները հասած են այնպիսի մակարդակի մը, որուն մասին քսաներորդ դարու բռնատիրական վարչակարգերը միայն կրնային երագել. պատանդ առնուած է մեր երեւակայութիւնը, տուլիէն դուրս մտածելու կարելիութիւնը:

Ժամանակակից քաղաքական մեքենայութիւնները չեն բաւարարուիր պարզապէս մեր ֆիզիքական

ՍԻՒԶԱՆ ԽԱՐՏԱԼԵԱՆ

Շաբ.ը՝ էջ 6

«ԴՈՂ՝ ՄԻՐՏԸ ԳՈՂ» . ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԵՐԵԿՈՅ ՄԸ՝ «ՅԱԿՈԲ ՏԵՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ»
ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

9, 10 եւ 11 հոկտեմբեր 2026-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին «Յակոբ Տեր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ տեղի ունեցան Համագայինի «Գասպար Իփեկեան» թատերախումբին «Դող՝ սիրտը գող» երեք ներկայացումները: Թատրոնին բեմադրիչն էր Յակոբ Տեր Ղուկասեան, իսկ օգնական բեմադրիչ՝ Փաթիլ Գուլաճեան:

Հանդիսատեսին հրամցուած այս կատակերգութիւնը իր աշխուժ ընթացքով եւ զաւեշտական կացութիւններով ներկաներուն պարգեւեց հաճելի երեկոյ մը՝ միաժամանակ առիթ տալով անդրադառնալու ընտանեկան յարաբերութիւններու կարգ մը երեսներուն:

Բեմին վրայ ժան Պեթերճեան մարմնադրեց գողի դերը, Սարին Պազալեան՝ Մարիայի, Վարդան Ազնաւուրեան՝ Մարդուն, Անի Պարիկեան՝ Ժուլիային, Դաւար Արսլանեան՝ Աննային, Նաշվորճը հետզհետէ կը բարդացներ կացութիւնը՝ հանդիսատեսը մղելով հետեւելու, թէ ո՞վ ի՞նչ կը թացքսէ, ո՞վ որո՞ւ հետ ինչ կապ ունի եւ ո՞ր գաղտնիքը երբ պիտի բացայայտուի:

Դռներու շարունակական բացուիլն ու գոցուիլը, կերպարներուն անաւընկալ մուտքերն ու ելքերը, իրարու յաջորդող սուտերն ու անսպասելի բացայայտումները ներկայացման ընթացքը կը պահէին շարժուն եւ հետաքրքրական: Երբ կը թուէր, թէ կացութիւնը

հանգիլ-Հրակ Տեմիրճեան՝ Անթոնիոյի, իսկ Մելիք Պետրոսեան՝ երկրորդ գողի: Դերակատարները իրենց խաղարկութեամբ կեանք տուին պատմութեան հերոսներուն՝ բեմին վրայ կենդանացնելով անոնց բնավորութիւններն ու ապրումները:

Թատրոնը արուեստի այն ձեւերն է, որ կրնայ ծիծաղի միջոցով բացայայտել իրականութեան երբեմն տհաճ, երբեմն ալ հակասական կողմերը: Կատակերգութիւնը, առաջին հայեցանքով, ժամանցի եւ ուրախութեան միջոց մը կը թուի ըլլալ, սակայն անոր ուժը միայն հանդիսատեսը խնդացնելուն մէջ չէ: Երբ զաւեշտական կացութիւններուն ետին կը գտնուին կեանքէն առնչուած երեւոյթներ, մարդկային թուլութիւններ եւ ընկերային հակասութիւններ, առիթաւը կը վերածուի նաեւ մտածելու առիթի:

Այս իմաստով, «Դող՝ սիրտը գող» ներկայացումը իր գուարթ ընթացքին ընդմէջէն կը բացայայտէր մարդկային

վերջապէս կը յստականայ, Նոր հանգոյց մը կը յայտնուէր՝ անգամ մը եւս խախտելով կերպարներուն ստեղծած ժամանակաւոր անդրոցը:

Բեմին վրայ ստեղծուած խառնաշփոթը նաեւ կը ցուցադրէ, թէ ինչպէ՛ս

յարաբերութիւններու խճճուածութիւն եւ անոնց մէջ տեղ գտած հակասութիւնները:

Ներկայացման գործողութիւնները կը ծաւալուին բնակարանի մը մէջ, որուն սովորական պատերը շուտով կը դառնային անսպասելի բացայայտումներու, թերիմացութիւններու եւ զաւեշտական իրադարձութիւններու ականատեսը: Ընտանեկան յարաբերութիւններուն մէջ ստեղծուած խառն

սակայն անոնց հիմքին կը գտնուէին երեւոյթներ, որոնք իրական կեանքին մէջ կրնան ծանր հետեւանքներ ունենալ:

Ներկայացման մէջ սուտերն ու թաքցուած իրողութիւնները յաճախ կը փորձուէին արդարացնել սովորական դարձած բացատրութիւններով:

ԵՄԹԵՐ ԿԻՆՏԱԼԵԱՆ

Շաբ.ը՝ էջ 6

ՇՐՋԱԴԱՐԶ
ԹԷ՞ ԽՈՒՍԱՆԱԴՈՒՄ

Հինգշաբթի, 22 հոկտեմբերի կառավարութեան ընթացիկ նիստէն ետք կայացած մամուլի ասուլիսի ընթացքին Նիկոլ Փաշինեան յայտարարեց, որ Նոր սահմանադրութիւնը հանրային քննարկման պիտի դրուի շուտով: Սահմանադրութիւնը ապա պիտի քննարկուի Ազգային ժողովին կողմէ, որ զայն հանրաքուէի ենթարկելու որոշում պետք է կայացնէ երկու երրորդ մեծամասնութեամբ: Զաղաքացիական պայմանագիր կուսակցութիւնը չունի եօթանասուն պատգամաւոր Ազգային ժողովին մէջ. երկու երրորդ գոյացնելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդդիմութենէն գէթ վեց պատգամաւորներ թեր քուէարկեն սահմանադրութեան նախագիծին: Նիկոլ Փաշինեան կ'ուզէ համոզել ընդդիմադիր «գործընկերները», որ հայթայթեն պակսող ծայրերը: Զախողութեան պարագային անհրաժեշտ պիտի ըլլայ կազմակերպել կանխահաս խորհրդարանական ընտրութիւն, ապահովելու համար երկու երրորդ մեծամասնութիւնը: Նիկոլ Փաշինեան 7 յունիսի ընտրութեան նախօրեակին յայտնած էր, որ եթէ Զաղաքացիական պայմանագիրը չապահովէ սահմանադրական (այսինքն՝ երկու երրորդ) մեծամասնութիւն, աշխատանք պատերազմ ունենայ: Այժմ, օգոստոս 8-ի յուշագրի ստորագրութենէն եւ խաղաղութեան պայմանագրի նախատորագրութենէն ետք, Փաշինեան խաղաղութիւնը հաստատուած էր նկատէ, ուրեմն պատերազմի սպառնալիքը հեռացած: Սակայն խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրութեան համար Ազրպէյճան կը պահանջէ սահմանադրութեան փոփոխութիւնը, այդ փոփոխութիւնը վերածելով առկախ հարցերու լուծման հիմնական բանալիի:

Նկատի ունենալով սահմանադրութիւնը փոխելու առկայ դժուարութիւնը, Նիկոլ Փաշինեան շաբաթ մը առաջ նախատեսած էր, որ խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրութիւն կրնայ տեղի ունենալ 2031-ին, այսինքն՝ յաջորդ Ազգային ժողովի ժամանակաշրջանին: Հաստատելով, որ յունիս 7-ի ընտրութեան արդիւնքը բաւարար չէ եղած, Նիկոլ Փաշինեան կը նախատեսէ, որ յաւելալ ճնշումներով, ամբողջակարգութեամբ, վախի մթնոլորտի ստեղծմամբ, ձերբակալութիւններով եւ այլազան միջոցներով պիտի յաջողի սահմանադրական մեծամասնութիւն ապահովել յաջորդ Ազգային ժողովին մէջ: Այժմ կը խօսի արտակարգ ընտրութիւն կայացնելու մասին, քանի որ, ցարդ մեզի անծանօթ պատճառներով շտապելու պատճառներ երեւան եկած են:

Ի՞նչ միջոցներով Նիկոլ Փաշինեան կը նախատեսէ սահմանադրական մեծամասնութիւն ապահովել արտակարգ ընտրութեամբ կազմաւորուած յառաջիկայ խորհրդարանին մէջ: Գործադրելի միջոցներն ոմանք կը գործադրուին այս օրերուն: 25 հոկտեմբերին բազմաթիւ մարզերու մէջ տեղի պիտի ունենան տեղական ինքնակառավարական մարմիններու ընտրութիւններ: Թեկնածուներու վարկաբեկման, հալածանքի դասականացած մեթոտները կը կիրարկուին անսայթաքօրէն: Ով կը քուէարկէ Զաղաքացիական պայմանագիրէն տարբեր ուժի մը, անպայման ընտրակաշառք ստացած է, կ'ըսեն Փաշինեանի աջակիցները: Ինք անձամբ մասնակից է ընտրապայքարին: Ամենէն ցցուն եղելութիւնը Ստեփանաւանի մէջ ընտրակաշառք բաժնետու մեղադրանքով տասներեք անձերու ձերբակալութիւնն է, ընտրութենէն քանի մը օր առաջ միայն: Զերբակալուածներու կարգի մը գտնուի յաղթելու լուրջ հնարաւորութիւն ունեցող քաղաքապետի թեկնածուն:

Փորձենք հասկնալ կարգ մը դիրքորոշումներ ու ներքին ծալքերը: Նիկոլ Փաշինեան կ'ուզէր ռուսական ռազմակայանը փակել: Կ'առաջարկէր, որ Ռուսիա երրորդ երկրի մը վաճառէ երկաթուղիի շահարկման իրաւունքը: Կ'ուզէր, որ Նոր աթոմակայանը կառուցուի արեւմտեան երկրի մը կողմէ: Այս բոլոր պահանջներէն հրաժարած է հիմա եւ կը յայտարարէ, որ Հայաստան Ռուսիոյ հետ ունի ռազմավարական սերտ յարաբերութիւններ: Ազգային ժողովի ընտրութեան առիթով հակառուս տրամադրութիւններու հրահրումը, Հայաստանը ռուսական ենթակայութենէն ազատելով ինքնիշխանութիւն ապահովելու վարկածին շեփոհահարումը, ընդդիմադիրները Ռուսիոյ հպատակներ հռչակելը... մոռացուեան տրուելու ընթացքի մէջ են: Բաւեց, որ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու եւ Ռուսիոյ միջեւ յարաբերութիւնները չեքմանան, որպէսզի իշխող վարչախումբը, Նիկոլ Փաշինեանի գլխավորութեամբ, շրջադարձ կատարէ ու երկուսն անխնայօրէն այսօր օրինէ:

Աշխարհաքաղաքական կարելու փոփոխութիւններ կը սպասուին յառաջիկայ ամիսներուն: Ռուս-ուզբեկական պատերազմը աւարտելու վրայ է: Ամերիկայի յարձակումը Իրանի դէմ դադար առած է ու կրնայ անակնկալօրէն աւարտիլ: Եւրոպան ու յատկապէս անոր կարելու առաջնորդներէն՝ Ֆրանսան, ենթակայ է քաղաքական ներքին գալարումներու: Սպասելով Իսրայէլի, Ամերիկայի եւ Ֆրանսայի ընտրութիւններուն, համաշխարհային հնչեղութեամբ տագնապները կը սպասեն Նոր լուծումներու: Անհաւանական չէ, որ Նիկոլ Փաշինեանին խրատած ըլլան վերանայելու ինքնիշխանութեան մասին իր պատկերացումը եւ Հայաստանին վերադարձնելու իր պատմական դիրքորոշումը՝ օտար ուժերուն թատերաբեմ չըլլալու կոչումը:

Միայլ ու վնասակար քաղաքական դիրքորոշումներու մէջ թաթախուած Նիկոլ Փաշինեան կրնա՞յ այս շրջադարձը կառավարել: Կանխահա ընտրութիւն մը կրնայ գինք գրկել մեծամասնութենէ (որ արդէն փխրուն է) եւ Հայաստանին շնորհել ազգային արժեքահամակարգին հաւատարիմ իշխանութիւնը:

ՏԻԳՐԱՆ ԾԽՊԱՇԵԱՆ

ԱՊՐՈՒԱԾ ՕՐԵՐ

Ժ. ՔԼԱՇԻՆՆ ՈՒ ԹՄԲՈՒԿԻ ՓԱՅՏԻԿՆԵՐԸ

Ընթերցողին:

«Ապրումած օրեր» անունը նոր չէ: 1948-ին Նոյն անունով լոյս տեսած է Արմեն Գարոյի գիրքը: Այս գրությունները անոր շարունակությունը չեն, այլ՝ ուրիշ ժամանակի ու սերունդի ապրումած օրեր:

Տարիներու ընթացքին կուտակուած այս յուշերը իմ կեանքիս պատահիկներն են, բայց նաեւ՝ մեր հաւաքական հայկական կեանքէն համեստ մաս մը: Անոնց մէջ կան օսմանահայ ընտանիքիս համն ու հոտը, սփիւռքեան ու հայաստանեան իրականությունները, հինը՝ Նորին կողքին: Այս ամառ որոշեցի սկսիլ գրի առնել զանոնց: Յուսամ՝ անոնց մէջ դուք ալ ձեզմբ բան մը գտնե՛ք:

Յուլիս կամ օգոստոս 1981 էր: Ծննդարանի մեր աւարտական տարին էր: Մեր սերունդի մանկապարտեզի սկզբնական երեք դասարաններէն հազիւ տասնիինգ-քսան հոգի մնացած էինք: Մեծ մասը արդէն հեռացած էր Լիբանանէն, ուրիշներ տարբեր դպրոցներ գացած էին: Պատերազմը կամաց-կամաց ցրուած էր մեզ: Այդ տարիներուն արեւելեան Պեյրուֆէն արեւմտեան Պեյրուֆէն երթալ-գալը միշտ դիւրին չէր: Անցքերը կրնային փակւիլ, ճամբաները փոխւիլ, իսկ օրուան ապահով ճանապարհը յաջորդ օրը կրնար այլեւս ապահով չլլալ: Այդ պատճառով շաբաթը մէկ-երկու գիշեր Ծննդարանի գիշերօթիկի շէնքը կը մնայի:

Մելքոն Եալիլդաթեան (1919-2005)

Երբ արեւմտեան Պեյրուֆէ գիշերէի, երբեմն իրիկունը պահապուծեան հերթ կու գար ինծի: Արեւմտեան Պեյրուֆէ մէջ հայութեան թիւը պատերազմի տարիներուն պակասած էր, եւ միշտ երիտասարդ տղոց կարիք կար: Այդ Նոյն օրերուն մեր աւագ սերունդի ընկերներուն՝ Բաֆֆի Գարագաշեանի, Կրէյս Սարգիսեանի, Վաչէ Զալաճեանի, Զրաշ Իսահակեանի, Արտա Գրոշեանի եւ երգչուհի Արտա Լուրեանի հետ հայկական **ռոք** նուագախումբ մը կազմած էինք դպրոցին մէջ: Անունն ալ պարզ էր՝ «ԾԵՄ»: Ես թմբկահարն էի: Այսօր կրկին դէպի ետ երթալով եւ մտածելով այդ մասին՝ քիչ մը անհեթեթ կը թուի: Զաղաքացիական պատերազմի մէջ **ռոք**՝ նուագախումբ: Մէկ գիշեր պահակութիւն կ'ընէինք, միւս օրը Փինկ Ֆլոյտ կը փորձէինք: Բայց մեզի համար այդ էր կեանքը:

Իրիկուն մը «Արա Երեւանեան» ակումբ ներկայացայ հերթական պահակութեան համար: **Ռահմէթլիք** ճոնին ըսաւ, որ այդ գիշեր Մելքոն Եալիլդաթեանին տունը պիտի գործուղուէի: Ընկեր Մելքոնը հայ համայնքի ներկայացուցիչներէն էր Լիբանանի խորհրդարանին մէջ: Զալելով գացի: Դուռը զարկի: Ինծմէ առաջ հոն եղող պահակը բացաւ: Աչքերը կարմրած էին անքնութենէն: Զլաշինն («Զալաշնիքով» գնդացի) ու **տարախները** (սանտրներ) ինծի յանձնեց, տան դիրքը բացատրեց, քահի մը ուղղութիւն տուաւ եւ մէկնեցաւ: Տոքթ. Մելքոն Եալիլդաթեան նոր վերադարձած էր Ամերիկեան հիւանդանոցէն: Օրեր առաջ իրեն դէմ մահափորձ կատարուած էր արեւմտեան Պեյրուֆէի մէջ: Վիրաւորուած էր, բայց՝ փրկուած: Տան մէջ հանդարտութիւն կար: Դուստրը՝ Սիլվան, ինծի թէյ մը պատրաստեց: Քիչ մը խօսեցանք, յիշածիս չափ՝ **եաման** բան մըն էր. տղան՝ Նորայրը, արդէն տարիներ առաջ Ամերիկա ուսումի գացած էր. ապա ամեն մարդ իր սենեակը քաշուեցաւ:

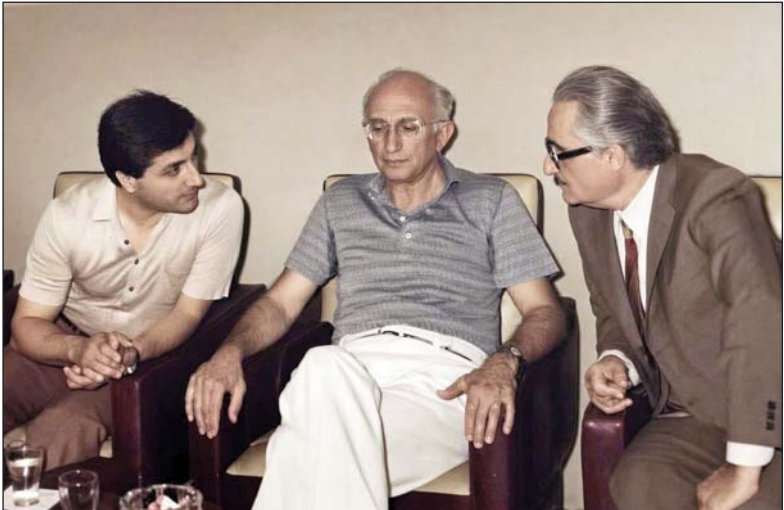
Գիշերը ուշացաւ: Պատուհանէն դուրս կը նայէի: Արեւմտեան Պեյրուֆէ մուֆ էր: Երբեմն հեռուէն ձայն մը կը լսուէր, յետոյ՝ դարձեալ լռութիւն: Յանկարծ տան մէջ ձայն մը լսեցի, եւ լոյս մը վառեցաւ: Մատոս բլթակին վրայ էր: Զանի մը վայրկեան ետք մութին մէջէն մարդ մը յայտնուեցաւ: Տոքթ. Մելքոնն էր: Մօտեցաւ եւ շատ հանգիստ ըսաւ, որ ջունը փախած էր: Զլաշինը մէկ կողմ դրի, ու սկսանք խօսիլ:

Չեմ յիշեր, թէ այդ խօսակցութիւնը որքան տևեց, բայց կը յիշեմ այն զգացումը, որ առաջին վայրկեաններէն ունեցայ: Դիմացս միայն լիբանանահայ երեսփոխան մը կամ բժիշկ մը չէր: Ուրիշ աշխարհէ եկած հայու տեսակ մըն էր: Պոլսոյ մէջ ծնած էր ան, հայրը՝ Մաթեոսը, գմիռնիացի էր: Տոքթ. Մելքոնին մանկութիւնը գաղթական ու ռ ւ յ է ա ն ճամբաներուն վրայ՝ անցած էր՝ Ռումանիա, Ֆրանսա եւ Սուրիա: Իր սերունդին համար գաղթականութիւնը պատմութեան գիրքի մէջ կարողացած բան չէր: Իրենց կեանքն էր: Թերես այդ պատճառով իր քաղաքական մտածողութեան մէջ համայնքը պաշտպանելու շատ խոր բնագոյ մը կար:

Զայ երեսփոխականական խումբը իրենց ընտրութեան օրը: Խաչիկ Պապիկեան, Մելքոն Եալիլդաթեան, Արա Երեւանեան, տոքթ. Մանուկեան եւ Սուրէն Կանամիրեան:

Խօսեցանք «դրական չեզոքութեան» մասին: Այդ էր Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին ընթացքին հայ համայնքին որդեգրած դիրքը՝ կարելի եղած չափով հեռու մնալ այդ անհեթեթ **թայիֆայական** (համայնքային) պատերազմէն: 1958-ի դէպքերը խոր հետք ձգած էին իր վրայ: Կը բացատրէր, որ մենք մեծ կայսրութիւններու Պաղ պատերազմին մէջ գործ չունէինք: Լիբանանի պատերազմին իր հիմնական մտահոգութիւնը Պուրճ Յամուտը, լիբանանահայութիւնն ու հայկական հաստատութիւնները պահպանելն էր: Գաղութ մը, որ հազիւ յիսուն տարի առաջ Ցեղասպանութեան մոխիրներէն վերականգնած էր իր կեանքը, պետք չէր ուրիշներու պատերազմին մէջ դարձեալ վտանգէր իր գոյութիւնը: Ան մեծ ճիգ տարած էր նաեւ միւս հայկական կուսակցութիւններուն հետ, որպէսզի լիբանանահայութիւնը կարելի եղած չափով ապահով եւ միասնական մնար. լիբանանեան բոլոր կողմերուն հետ կը խօսէր: Բայց իր չեզոքութիւնը անտարբերութիւն չէր, ոչ ալ կը նշանակէր անպաշտպան մնալ: Իր մտածողութեան մէջ յստակ տարբերութիւն կար ուրիշներու պատերազմին չմասնակցելու եւ սեփական համայնքը պաշտպանելու միջեւ: Ան իրապաշտ դաշնակցական էր:

Փաղանգաւոր մարտական ղեկավար Պեշիր Ժեմալէի եւ երեսփոխան Խաչիկ Պապիկեանի հետ:

Կը պատմէր նաեւ փաղանգաւոր մարտական ղեկավար Պեշիր Ժեմալէի հետ իր խօսակցութիւններուն մասին: 1976-ին՝ Պուրճ Յամուտի վրայ յարձակումներէն ետք, փորձած էր անոր բացատրել, որ իայերը քրիստոնեայ լիբանանցիներ էին, բայց արաբ չէին, եւ եթէ ամբողջութեամբ միաճուէին այդ պատերազմին մէջ, օր մը կրնային այլեւս Լիբանանի մէջ տեղ չունենալ: Պեշիրը կ'ուզէր հայութիւնը պատերազմի մէջ միարժէ, իսկ ինք կը փորձէր զայն հեռու պահել:

Նոյն ոգիով կը պատմէր Արաֆաթի հետ իր խօսակցութիւններուն եւ Նապաայի դէպքերուն մասին: Տոքթորին համար ընդունելի չէր, որ օր մը Նապաայէն հայկական թաղերուն վրայ յարձակում ըլլար, իսկ յաջորդ օրը Արաֆաթ գինք **«Մարիապա մուլաքիմ»**-ով (բարեւ, պայքարող) դիմաւորէր, կարծես ոչինչ պատահած ըլլար:

Լիբանանցի ազդեցիկ քաղաքական գործիչ եւ Լիբանանի տիրազի համայնքի առաջնորդ Ռալիտ Ժումպլաթի եւ Յուլալ Թուրէլեանի հետ:

Տարիներ ետք, իր «Գաղթականայնէն խորհրդարան» յուշերու վերջին էջերուն աչք մը նետելով, արեւի լաւ հասկցայ, թէ ինքնութեան, պատկանելիութեան եւ պետութեան այս բարդ ու վերացական յղացքները որքա՞ն զբաղեցուցած էին իր միտքը: Ուսումնասիրած էր այս նիւթերուն կապուած բազմաթիւ աշխատութիւններ՝ առանց երբեք անվիճելի համոզումներ ունենալ: Զայկական ինքնութեան մասին խօսելով՝ անոր բաղադրիչներուն շարքին կը նշէ՝ «Լեզուն, կրօնը, մշակոյթը, պատմութիւնը, ասանդութիւնները, ինքնագիտակցութիւնը, ազգային պատկանելիութեան զգացումը եւ հայրենիքը»: Ապա հարց կու տայ, թէ այս բոլորին համադրութիւնը արդեօք Նոյնը կրնա՞յ ըլլալ բոլոր հայերուն համար: Տարբեր պայմաններու մէջ ապրող հայերու համար այս բաղադրիչները կրնային տարբեր կշիռ ունենալ: Եւ այդ էջերուն մէջ ան կը գուշակէր, թէ արդէն կազմաւորուելու վրայ էր աշխարհաքաղաքացի սփիւռքահայու նոր կերպարը:

Ես տասնեօթը տարեկան երիտասարդ մըն էի այդ օրերուն: Ան կեանքի, գաղթի, պատերազմի եւ քաղաքականութեան տասնամեակներ տեսած մարդ էր: Զաւանաբար իր ըսածներուն կէտը ամբողջութեամբ չէի հասկնար: Բայց բան մը մնաց մէջս: Զաղաքականութիւնը միայն գաղափարներու պայքար չէր: Երբեքն քաղաքականութիւնը մարդոց կեանքը, հայութիւն մը եւ անոր ապագան պահպանելու արդեստն էր:

Տարիներ ետք իր տղուն՝ Նորայրին հետ խօսակցութիւններս արեւի բան իմացայ Մելքոն Եալիլդաթեանի ի իր եղբօր՝ Գրիգորի մասին: Գրիգորը Զալէայի մէջ էր: Երբ Սուրիոյ պետութիւնը օտար եւ համայնքային դպրոցներու նկատմամբ նոր քաղաքականութիւն կը մշակէր, Մելքոն եւ Գրիգոր Եալիլդաթեանները, ԶՅԴ Բիւրոյի համադրութեամբ, աշխատանք տարած էին հայկական դպրոցներու հարցին շուրջ: Այդ աշխա-

տանքին շնորհիւ հայկական դպրոցները կրցան շարունակել իրենց առաքելութիւնը յաջորդ տասնամեակներուն: Այդ ալ տոքթ. Մելքոնին Նոյն քաղաքական մտածողութեան մէկ ուրիշ արտայայտութիւնն էր: Դիւանագիտութիւն կար, բայց վերջաւորութեան հարցը շատ պարզ էր՝ ինչպէ՞ս պահել դպրոցը, համայնքը եւ հայ կեանքը:

Ընկեր Մելքոն բժիշկ էր, հասարակական գործիչ, քաղաքական մարդ եւ մտաւորական: 1972-էն սկսեալ երկար տարիներ Լիբանանի խորհրդարանին մէջ ԶՅԴ-ի ներկայացուցիչներէն եղաւ: Գրական եւ քաղաքական բազմաթիւ գրութիւններ ունէր, իսկ իր երկու հատորով «Գաղթականայնէն խորհրդարան» (1995, 2005) յուշերը իր ապրած ճանապարհին ու քաղաքական փորձառութեան մասին էին: Եթէ չեմ սխալիր, երկու տարի՝ 1968-69-ին, «Ազգակ»-ի տնօրէն եղած է: Կ'ըսուի, թէ այդ օրերուն «Ազգակ»-ը չորս էջէն ութ էջի ընդարձակուած է՝ շնորհիւ նոր գրաշարական մեքենայի մը, որ Պուլտէ բերուած էր: Այսօր, երբ իր քաղաքական մտածողութեան կը վերադառնամ, անոր խոհեմ, չափաւոր եւ պետականամետ մօտեցումը ինծի կը յիշեցնէ Սիմոն Վրացեանի, Արամ Մանուկեանի եւ Ալեքսանդր Խատիսեանի սերունդի քաղաքական մտածողութիւնը: Գաղափար ունեցող, բայց նաեւ՝ պետութիւն, ուժերու յարաբերութիւն եւ իրականութիւն հասկցող հայ քաղաքական միտքը:

Իսկ իր կրթուած եւ զարգացած պոլսեցի-գմիռնիացի պահաւածքին մէջ երբեմն կը յիշեմ գմիռնիացի Տիրան մեծ հայրս: Այդ հին պոլսահայ եւ գմիռնիահայ աշխարհը ուրիշ հմայք մը ունէր: Կրթուած, զուսպ, քիչ մը հին աշխարհի մարդիկ էին, որոնց հայկականութիւնը միայն զգացում չէր, այլ նաեւ՝ որոշ քաղաքակրթական մօտեցում: Անոնք կիլիկեցիներէն տարբեր էին. Այսօր այդ օսմանահայ արեւմտահայ աշխարհէն շատ քիչ բան մնացած է, եւ երբեմն իրենց պակասը զգալի է:

Այդ գիշեր երկար գրոյցէն ետք տոքթ. Մելքոնը յանկարծ յոգնեցաւ եւ վերադարձաւ իր սենեակը: Այլեւս երբեք չհանդիպեցանք: Մանկական տարիները Յունաստանի Ֆիքսի գաղթականայնին մէջ անցուցած եւ կեանքի վերջաւորութեան խորհրդարան հասած տոքթ. Մելքոնը մահացաւ 2005-ին: Բայց տարօրինակ է, թէ կեանքի մէջ երբեմն մէկ գիշերուն հանդիպում մը ինչպէ՞ս կրնայ մնալ յիշողութեանդ մէջ: Այդ ժամանակ չէի գիտեր, որ քառասունհինգ տարի ետք պիտի Նստէի եւ այդ գիշերուան մասին գրէի: Այն ատեն պարզապէս Ծննդարանի աւարտական դասարանի աշակերտ մըն էի, որուն այդ գիշեր հերթ ինկած էր հոն պահակութիւն ընելու:

Յաջորդ առաւօտ դուռը զարնուեցաւ: Փոխարինող պահակը հասած էր: Զլաշինն ու **տարախները** իրեն յանձնեցին: Սիլվան սեւ սուրճ մը պատրաստած էր: Կարմրած աչքերս շփելով դուրս ելայ եւ սկսայ քալել արեւմտեան Պեյրուֆէ փողոցներով դէպի Ծննդարան: Զաղաքը կամաց-կամաց կ'արթննար: Դիմացի մզկիթէն շէյխին առաւօտեան նամազը կը լսուէր: Ծամբան ժանիկ փուռը կեցայ, տաք **մենեխ** մը կերայ, հետն ալ՝ թան, ու շարունակեցի ճամբաս դէպի Ծննդարան:

«ԾԵՄ» ռոք նուագախումբի օրերը, մօտաւորապէս 1980-ին:

Այդ կէսօրէ ետք «ԾԵՄ»-ի փորձ ունեինք: Պետք էր քանի մը ժամ թեթեւ ջուն մը քաշել: Արտա Լուրեանը կ'ուզէր, որ Ռայիսա Մկրտչեանի «Երեւան 2750»-ը փորձէր: Մեր փորձերուն Փինկ Ֆլոյտ ալ կար, հայկական ետրոպային երգ ալ: Երբեմն կը մտածեմ, թէ որքա՞ն **թոսաֆ** օրեր էին: Զագի մեր դասերուն կը հասնէինք: Չէինք գիտեր, թէ վաղը ի՞նչ պիտի պատահէր: Գիշերները մեր աւագ ընկերներու տուները պահակութեամբ կը լուսցնէինք, իսկ յաջորդ օրը դպրոց կ'երթայինք, կը կատակէինք եւ **ռոք կը չալէինք**: Մեր երիտասարդութեան մէկ մասը այսպէս ծառայութեամբ անցաւ: Այն օրերուն համեստաբար ծառայելը **շերէֆ**ի էր:

ԴԱՅՖԻ ԱՐՏԱԼԾԵՆՆ

Շաբաթ, էջ 6

ՎՐԻՊԱԿ

20 հոկտեմբերին լոյս տեսած Բաֆֆի Արտալճեանի «Մայրս եւ ԼՕՒ-ի իր ընկերուիկները» յօրուածին վերջին պարբերութիւնը պէտք է կարդալ

Այդ նուիրեալներէն էին՝ Մարի Առաքելեան, Սեդա Սաաթեան, Մակի Մահսերեան, Արշո Թերգեան, Մարի Գրոշեան, Ժաննա Պետրոյեան, Իսկուհի Թիւթիկեան, Արշակուհի Տարազեան, Ալպերա Սիուֆի, Սեդա Գրիգորեան, Անայիս Գասապեան, Մարի Գրիգորեան, Վարդուհի Մէշեան, Թագուհի Զորեաշարեան, Ժագլին Շմմմեսեան, Սիրարփի Ատալեան, Ս. Մէշեան, Սիրուն Պերպերեան, Սօսի Յակոբեան, Ժագլին Զօրոյեան, Թագուհի Զէլէշեան, Սեդա Մետրապեան, Սեդա Չօրեքեան, Մալվինա Արտալճեան, Նանիկ Զայթապեան, Ալիս Ոսկերիշեան, Սիլվա Սաղրեան, Ռիթա Պոստոյեան, Մ. Արապեան, Վերփին Սիրանոսեան, Աշխէն Զամամեան, Կարինէ Ալեքսանդրեան, Սօսէ Պոյաճեան, Տիգրանուհի Թովմասեան, Էլօ Գազանճեան, Լուսին Ադամեան, Ծովակ Խաչերեան եւ Տիգի Թորիկեան:

Եւ անշուշտ՝ իրենցմէ առաջ եւ ետք ուրիշներ, որոնց անունները այս ցանկին մէջ չեն:

ՀՄԸՄ-Ի ԱՆՈՐԱՆԻԿ ՆԱԽԱՍԱՐԳԵԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒ ՄԵԿՆԱՐԿԸ ՏՐՈՒԵՑԱԻ ՓԱՌԱՇՈՒՔ ԵՒ ՏՊԱԽՈՐԻՉ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՄԲ

ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի արդի պատմության էջերուն մեջ արձանագրուելիք իրադարձության մը ականատես եղաւ լիբանանահայութիւնը կիրակի, 18 հոկտեմբերին, երբ ամենայն բծախնդրութեամբ եւ իմաստալից բովանդակութեամբ, անանդականն ու արդիականը միացուցած ծրագիրով ու յայտագիրով տպաւորիչ հանդիսութեամբ մեկնարկը տրուեցաւ Լիբանանի Նաւասարդեան անդրանիկ խաղերուն:

Պաշտօն, ուր սովորաբար մրցումներ կը կատարուին, յաղթանակներ կ'արձանագրուին, եւ պարտութիւնները մարզիկները կը մղեն յաւելեալ կորովով յաղթանակի ձգգտելու, վերածուած էր հանդիսավայրի, ուր եւս տիրականը մրցումներն էին, յաղթանակն ու պարտութիւնը, սակայն միշտ՝ մարզական բարձր ոգիով պարուրուած, ՀՄԸՄ-ի հովանիին տակ ամփոփուած եւ նորանոր ծրագիրներով ու հեռանկարներով լիացած:

Այդ դաշտին մէջ համախմբուած էին ՀՄԸՄ-ին հաւատացողները, որոնք եկած էին մասնակից դառնալու միութեան առաքելութեան տարբեր բնագաւառներէն հանդիսացող մարմնակրթութեան ոլորտին մէջ նորութիւն նկատուող այս մարզախաղերու մեկնարկին, որ տրուեցաւ Հայոց ցեղասպանութեան Անթիլիասի յուշարձանէն դաշտ հասած ջահով բոցավառած կրակով, որ ոչ միայն լուսաւորեց դաշտը, այլ նաեւ՝ բոլոր ներկաներուն սրտերը, հոգիներն ու միտքերը՝ ներկայիս ու ապագային նկատմամբ յոյսով ու հաւատքով:

Հովանաւորութեամբ ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան, կազմակերպութեամբ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան եւ նախագահութեամբ ազգային բարերար Ալեքքօ Պէգիբեանի, կիրակի, 18 հոկտեմբերին, կեսօրէ ետք ժամը 5:00-ին «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիրին մէջ տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի առաջին Նաւասարդեան մարզախաղերու բացման հանդիսութիւնը:

«Նաւասարդեան» Ա. մարզախաղերու բացումը սկսաւ ՀՄԸՄ-ի

Շրջանային վարչութեան շեփորախումբին կողմէ կատարուած Լիբանանի, Հայաստանի, Արցախի եւ ՀՄԸՄ-ի քայլերգներով: Մեծաթիւ ներկաները ողջունեցին օրուան հանդիսավարներ Սազօ Եագուպեանն ու Էւա Ղազարեանը:

Բարի գալուստի խօսքով հանդէս եկաւ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան ատենադպիր Լուսին Գազանճեան: Ան պատմական համարեց պահը, որ կը պատկանի մեր ժողովուրդին ու Լիբանանին, նկատել տալով, որ առաջին անգամ ըլլալով Լիբանանի հողին վրայ, կը բացուին Նաւասարդեան մարզախաղերու փառաւոր դռները: Ան ըսաւ, որ Նաւասարդը հայ ժողովուրդի հնագոյն տօներէն է՝ Նոր սկիզբի, յոյսի ու յաղթանակի խորհրդանշիչը, աւելցնելով, որ այսօր վառուող Նաւասարդեան ջահը միայն կրակի բոց մը չէ, այլ մեր Նախնիներու հազարամեայ յոյսին, Հայոց պատմութեան աննկուն կամքին եւ մեր երիտասարդներու վա-

րուան պայծառ ապագային միացեալ խորհրդանշին է: Ան շեշտեց, որ մեր մարզիկները ոչ միայն իրենց մարմինները կը կազմաւորեն, այլեւ կը բարձրացնեն հայ ոգիին անմար ջահը: «Մարզադաշտները այսօր կը վերածուին կայսրութեան, ընկերային կապերու եւ ազգային ոգիի անսասան յենարաններու: Մեր հայ երիտասարդները, մըրցելով իրենց անձնական, հոն կը եղեն իրենց ապագան ու կ'ամրապնդեն իրենց հայեցի նկարագիրը՝ հետեւելով ՀՄԸՄ-ի

նշանաբանին՝ «Բարձրացիր, բարձրացրո՛ւ»-ին» եզրափակեց Գազանճեան՝ մարդելով, որ սոյն պատմական առաջին Նաւասարդեանը ըլլալ յաղթանակի, համերաշխութեան եւ հայկական նորանոր ձեռքբերումներու պայծառ խորհրդանշիչ մը: Գազանճեան նաեւ ներկայացուց յայտագիրը:

Ապա դաշտ մուտք գործեցին ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Ա. Նաւասարդեան մարզախաղերու մասնակցող աւելի քան 500 մարզիկներն ու մարզիկուհիները, որոնք կազմած են 90 խումբեր, պիտի մրցին 6 մարզաձեւերու մէջ: Մասնակից աշակերտներուն կարգին են նաեւ հայ ու օտար վարժարաններէ մեծաթիւ մարզիկներ:

Անկէ ետք Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ արք. Փա-նոսեան օրհնեց Լիբանանի Նաւասարդեան մարզախաղերուն առիթով պատրաստուած դրօշակը, որ կը կրէր համապատասխան նշանակը:

Ան շնորհակալութիւն յայտնեց Աստուծոյ ստեղծուած այս իւրայատուկ Նախաձեռնութեան համար՝ խնդրելով, որ Ան Սուրբ հոգիիդ ամենազօր շնորհները պարգեւէ՝ «Մեր Նախնեաց պաշտելի յիշատակով ընթացցէ առնող այս աշխատանքին, որովհետեւ Զեզ ապաւեն ունենալով կը ձեռնարկենք գործի, որպէսզի Նոր եռանդ ու թարմ կորով հաստատուի համայնական մեր կենսքէն ներս»:

Սրբազան հայրը խնդրեց Աստուծմէ օրհնել բոլոր անոնք, որոնք իրենց արդար վաստակէն արժանի բաժին կ'ընծայեն նուի-

րական այս գործի յաջողութեան՝ հեռու պահելով ամեն տեսակի դժուարութիւնն ու փորձութիւն:

«Բարերար Տէր, օրհնէ այս դրօշը, որպէսզի անոր կենսութիւն գոյներուն շողը պայծառացնէ մեր հոգեկան աշխարհը եւ առիթ ընծայէ, որ բոլորս միակամ հաւատքով լծուինք աշխատանքի եւ արժանաւանք մեր վաստակին արդիւնքը վայելելու շնորհիքին: Պարգեւէ, Տէր, որ մեզի վստահուած բոլոր պարտականութիւններուն ընդմէջէն յօժարակամ հոգիով միայն Զեզ պաշտենք ու անդադար օրհնաբանենք», աղօթք բարձրացուց առաջ-նորդ հայրը:

Ապա ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան խօսքը արտասանեց վարչութեան ատենապետ տղայը: Իշխան Տեղիյեան: Ան բացատրեց, որ Նաւասարդեան մարզախաղերը իրենց ձեւին եւ բովանդակութեան մէջ նորութիւն են ՀՄԸՄ-ի եւ լիբանանահայ երիտասարդութեան համար: Ան մանրամասնեց, որ այս խաղերը կազմակերպելու գաղափարը ունեցած են՝ նկատի ունենալով, որ Նաւասարդը հայկական անանդական տօն մըն էր, տեղի կ'ունենար տարուան առաջին ամիս՝ օգոստոսին, երբ հայերը կը նշէին Նոր տարին եւ այդ ուրախ մթնոլորտի ընթացքին տեղի կ'ունենային մրցումներ, մարզանքներ: Ան ըսաւ, որ Լիբանանի այս տագնապալի եւ անստոյգ օրերուն երիտասարդութեան եւ իրենց ծնողներուն համար բնականաբար շատ հրապուրիչ պիտի ըլլար այսպիսի խա-նդավառ եւ առողջ մթնոլորտի մը գոյութիւնը:

Շրջանային վարչութեան ատենապետը դիտել տուաւ, որ ՀՄԸՄ-ը իր հիմնադրութեան օրերէն ունեցած է արդէն այսպիսի աշխատանք եւ պատմական ակնարկ մը նետեց 1919 թուականին, երբ Պոլսոյ մէջ կազմակերպուած են ՀՄԸՄ-ի Ա. Նաւասարդեան մարզախաղերը, որմէ ետք՝ չորս տարին անգամ մը կազմակերպուող համա-ՀՄԸՄ-ական մարզախաղերը, որոնք 1981-էն սկսեալ կը հանդիսանան ՀՄԸՄ-ի մարզական գլխաւոր եւ մեծագոյն իրադարձութիւնը:

Տղայեան ըսաւ, որ Լիբանանի մէջ վերջին 20-30 տարուան ընթացքին միջմասնաճիւղային մրցումներ կը կատարուէին մերջ քնդ մերջ, բայց ԼԵՎԱՄ-ը կը հանդիսանայ Լիբանանի շրջանի մեծագոյն եւ կարեւորագոյն մրցաշարքը, որուն 60-ամեակը պիտի տօնուի մօտ օրէն եւ բացումը պիտի կատարուի Նաւասարդեանի փակման օրը:

«Պէտք էր ստեղծել այնպիսի մրցաշարք մը, ուր տարիքը չտանհմանափակուի դպրոցական տարիքով, առիթ տայ նոյնիսկ 10 տարեկանէ վար ու 18 տարեկանէ վեր մասնակցողներու եւ նոյնիսկ առիթ տայ ոչ անապա-ման ՀՄԸՄ-ի մարզիկներու կամ հայկական վարժարաններու աշակերտներու, այլ նաեւ՝ ուրիշ հայորդիներու, որ մօտենան, մասնակցին, քաջաւերուին եւ սպասեն ու մարզուին յաջորդ տարուան կազմակերպուելիք Նաւասարդեան երկրորդ մարզախաղերուն», շեշտեց Ի. Տեղիյեան: Ան աւելցուց, որ այս նպատակին համար ստեղծուեցաւ յատուկ յանձնախումբ մը, իսկ բուն վստահաբար-ըր այս մարզախաղերու քարոզչութիւնն էր, որ մատուցուեցաւ՝ մեր քարոզչական եւ այլ յանձնախումբերուն, մասնաճիւղերու վարչութիւններուն, դպրոցներու տնօրէնութիւններուն եւ մարզի-ներուն, ինչպէս նաեւ՝ լրատուական միջոցներուն:

Եզրափակելով իր խօսքը՝ Իշխան Տեղիյեան յատուկ կերպով շնորհակալութիւն յայտնեց ազգային բարերար Ալեքքօ Պէգիբեանին, առանց որուն նեցուկին՝ այս բոլորը հեզամասի պիտի չընկա-նային, եւ ՀՄԸՄ-ի հանդէպ անոր հաւատքն ու հեռատես մօտեցու-մը այս Նախաձեռնութեան նկատմամբ կարելի դարձուցին նման տարողութեամբ Նաւասարդեան մարզախաղերու կազմակերպումը:

Աւարտին ան յորդորեց բոլոր ՀՄԸՄ-ի համակիրները եւ ծնող-ները, որպէսզի ուղղեն իրենց զաւակները դէպի ՀՄԸՄ-ի ակումբ, ուր մարզիչը, վարչականը անոնց տարբեր հոգատարութիւն պի-տի տան ստեղծելով հայկական միջավայր:

Ապա ցուցարդութեամբ տեսերիզ մը, որ կը պատմէ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի պատմութիւնը իր հիմնադրութենէ մինչեւ մեր օրերը՝ օգտագործելով արհեստական բանականութիւնը: Հոն կային ան-ցեղան ու ներկան, յուզումի ու յոյսի զգացումներ, ինչպէս նաեւ՝ հայու եւ ՀՄԸՄ-ականի կամքը:

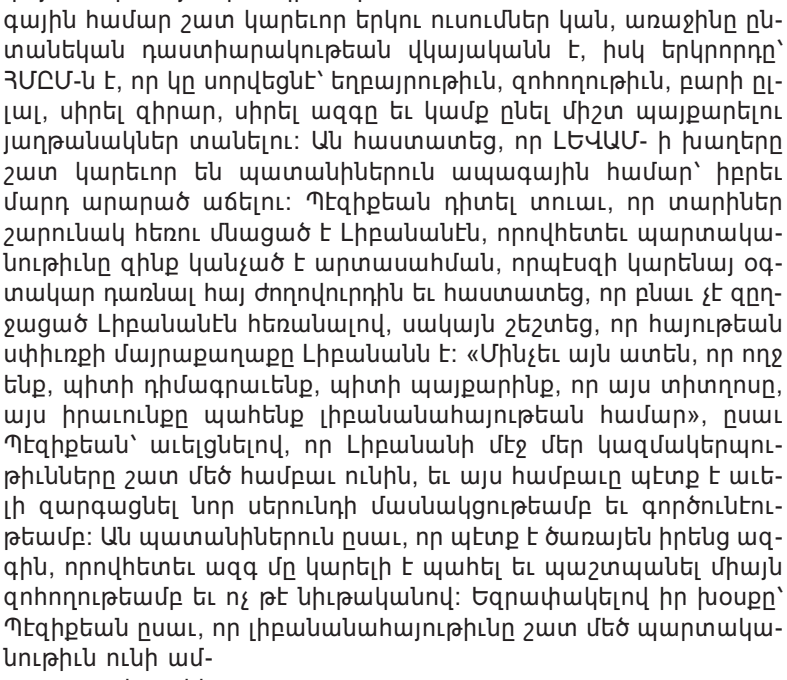
Անկէ ետք գեղարուեստական ներկայացումով մը Նաւասարդը եւ ՀՄԸՄ-ը միացնող պատկերներով մը հանդէս եկան Համագալայիի «Արեգ» թատերական դպրոցը եւ «Զնար» պարախումբը, ինչպէս նաեւ երգիչներ՝ Կարեն Գազանճեանն ու Ղազար Թեօշկերեանը:

Յուցարդուեցաւ երկրորդ տեսերիզ մը, թէ ինչպէ՛ս Նաւասարդեան խաղերուն ջահը կը վառի Անթիլիասի Հա-յոց ցեղասպանութեան Նահատակաց յուշակոթողի կրա-կէն՝ ՀՄԸՄ-ական, լիբանանեան աթլետի մարզաձեւի ախոյեան եւ բազմաթիւ անգամ մրցանիշ արձանագրած Չուկալ Պէգեմեանի կողմէ, որ այդ ջահը բարձրացուցած՝ կը վազէ դէպի տարբեր մարզադաշտեր՝ ֆութպոլ, պաս-քէթպոլ, փինկ-փոնկ, հեծիկ եւ այլն:

Տեսերիզը հազիւ աւարտած՝ «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մար-զամշակութային համալիր մուտք գործեց ան՝ միանալով ՀՄԸՄ-էն եօթը տարբեր սերունդներու մարզիկ ներկայա-ցուցիչներու՝ տարբեր մարզաձեւերէ: Իւրաքանչիւր մար-զիկ ջահը փոխանցեց միւսին, եւ վերջաւորութեան բոցա-վառեցաւ Նաւասարդեան խաղերու կեդրոնական ջահը՝ ազդարարելով խաղերու մեկնարկը: Այդ վերջեան մար-զիկներն են՝ Յովաննէս Յուսամեան (ճոքի), որ ՀՄԸՄ-ի ֆութպոլի ներկայացուցչական խումբէն եղած է, Արա Յա-կոբեան, որ մաս կազմած է ՀՄԸՄ-ի Պուրճ Համուտի եւ Պէյրութի պասքէթպոլի խումբերուն, Եսթեր Մեծօրոյե-ան՝ աթլետի տարբեր մարզախաղերու պատուաբեր ար-դիւնքներ արձանագրած, Րաֆֆի Մունջողեան՝ փինկ-փոնկի ախոյեան, Կարպիս Աբգարեան, որ մաս կազմած է ՀՄԸՄ-ի հեծեկարշախի խումբին՝ ախոյեանի տիտղոս նուաճելով, Սիւզան Մուրատեան՝ ճատրակի ախոյեան:

Ապա իր սրտի խօսքը արտասանեց Նաւասարդեան Ա. մար-զախաղերու եւ ԼԵՎԱՄ-ի 60-ամեակի նախագահ Ալեքքօ Պէգիբե-ան, որ յուզումով շեշտեց, թէ իրեն համար այս օրը բացառիկ օր մըն է, որովհետեւ իր յիշողու-թիւնը գացած է 60 տարի ետ, երբ իր մտայղացումով հիմնը-ւած է ԼԵՎԱՄ-ը եւ խօսքը ուղղե-լով պատանիներուն՝ ըսաւ, որ տակաւին ԼԵՎԱՄ-ը շատ երկար պետք է գոյատեւէ իրենց աշխա-տանքով եւ զոհողութեամբ, շեշ-տելով, որ իրենք պիտի շարու-նակեն այս գործը: Պէգիբեան ըսաւ, որ շատեր կրնան բարձր կրթութիւն ստանալ եւ հասնիլ դոկտորայի մակարդակին, սա-կայն մեր հայ սերունդի ապա-գային համար շատ կարեւոր երկու ուսումներ կան, առաջինը ըն-տանեկան դաստիարակութեան վկայականն է, իսկ երկրորդը՝ ՀՄԸՄ-ն է, որ կը սորվեցնէ՝ եղբայրութիւն, զոհողութիւն, բարի ըլ-լալ, սիրել գիրար, սիրել ազգը եւ կամը ընել միշտ պայքարելու յաղթանակներ տանելու: Ան հաստատեց, որ ԼԵՎԱՄ-ը խաղերը շատ կարեւոր են պատանիներուն ապագային համար՝ իբրեւ մարդ արարած աճելու: Պէգիբեան դիտել տուաւ, որ տարիներ շարունակ հեռու մնացած է Լիբանանէն, որովհետեւ պարտական-ութիւնը զինք կանչած է արտասահման, որպէսզի կարենայ օգ-տակար դառնալ հայ ժողովուրդին եւ հաստատեց, որ բնաւ չէ զղը-ջացած Լիբանանէն հեռանալով, սակայն շեշտեց, որ հայութեան սփիւռքի մայրաքաղաքը Լիբանանն է: «Մինչեւ այն ատեն, որ ողջ ենք, պիտի դիմագրաւենք, պիտի պայքարինք, որ այս տիտղոսը, այս իրաւունքը պահենք լիբանանահայութեան համար», ըսաւ Պէգիբեան՝ աւելցնելով, որ Լիբանանի մէջ մեր կազմակերպու-թիւնները շատ մեծ համբաւ ունին, եւ այս համբաւը պէտք է աւե-լի զարգացնել նոր սերունդի մասնակցութեամբ եւ գործունեու-թեամբ: Ան պատանիներուն ըսաւ, որ պետք է ծառայեն իրենց ազ-գին, որովհետեւ ազգ մը կարելի է պահել եւ պաշտպանել միայն զոհողութեամբ եւ ոչ թէ Նիւթանկանով: Եզրափակելով իր խօսքը՝ Պէգիբեան ըսաւ, որ լիբանանահայութիւնը շատ մեծ պարտակա-նութիւն ունի ամ-բողջ աշխարհի հայութեան հա-մար: Ան շնորհա-կալութիւն յայտ-նեց ՀՄԸՄ-ի Շըր-ջանային վարչու-թեան իրեն ըն-ծայած առիթին համար եւ խոս-տացաւ միշտ ներկայ գտնուիլ բոլոր Նաւասար-դեան խաղերուն:

Իբրեւ երախ-տագիտութիւն՝ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի ընտանիքին կողմէ Ալեքքօ Պէ-գիբեանին յանձնուեցաւ յատուկ յուշանուէր մը՝ Նաւասարդեան խաղերու եւ ԼԵՎԱՄ-ի հիմնադրութեան 60-ամեակի իր ստանձ-նած զոյգ հովանաւորութիւններուն համար:

ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վար-չութեան ատենապետ Յակոբ Խաչերեան իր խօսքին մէջ դիտել տուաւ, որ ՀՄԸՄ-ի համասփիւռ-բեան կառոյցի Լիբանանի շրջա-նը իր 100-ամեայ հարուստ պատմութեան եւ իրագործում-ներուն վրայ կու գայ ամենցնելու նպատակային մարզական Նա-խաձեռնութիւն մը՝ Նաւասարդե-ան մարզախաղերը, յիշեցնելով, որ Նոյն անուանումով եւ Նոյն նպատակով տարբեր յաճա-խակութեամբ մարզախաղեր, կը կազմակերպուին նաեւ ՀՄԸՄ-ի տարբեր շրջաններուն մէջ:

Ան անդրադարձաւ այդ մարզախաղերու կազմակերպման զըլ-խաւոր նպատակին ու անուանումին մէջ խտացած իմաստին:

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

- ՍԱԺԵՄ՝ ԱՐԱՔԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒ ԱԽՈՅԵԱՆ - ՌԻԱՏԻ՝ ՇԱՊԱՊ ԱՀԼԻ ՄՐՅԱՇԱՐՔԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Լիբանանեան պասքեթպոլի խումբերը շարունակեցին փայլուն արդիւնքներ արձանագրել արաքական թէ ասիական մրցաշարքերու ընթացքին:

Նաեւ Լիբանանի ազգային խումբը կը մարզէր:

Միւս կողմէ, Լիբանանի եւ Ռուսիի պիտոյեան Ռիատի իր կարգին կրցաւ շահիլ Արաքական Միացեալ Էմիրու-

Արդարեւ, Ղազիրի «Անթուան Շուէյրի»-ի անուան դաշտին վրայ, Սաժես հիւրընկալելէ ետք Արաքական ակումբներու 38-րդ պիտոյեանութիւնը, աւարտականին 84-74 արդիւնքով յաղթեց Իթթիհատ Ահլի Յալէպ ակումբին:

Այս տիտղոսը Սաժեսի 3-րդն էր իր պատմութեան ընթացքին եւ առաջինը՝ 1999-էն ետք: Պէտք է ըսել, որ Սաժես 2004-էն ի վեր չէր կրցած շահիլ միջազգային որեւէ տիտղոս՝ վերջինը ըլլալով Ասիական ակումբներու տիտղոսը այդ տարւոյուն (2004) ընթացքին, Լիբանանի պիտոյեան ալ դառնալէ ետք:

Սաժեսի լաւագոյն մարզիկն էր Տեշանտը Ռաշիկընը, որ 23 կէտ եւ 8 էսիսթ կատարեց, մինչ ժամաւ Ճոնզ (18 կէտ), Զարիմ Իզզետտին (14 կէտ), Եուսէֆ Խայետթ (12 կէտ) եւ Ալի Մըզհէր (10 կէտ) բաւական լաւ ելոյթներ ունեցան:

Ասիկա մարզիչ Ճօ Ղաթթթասի առաջին տիտղոսն էր Սաժեսի հետ, մինչ սուրիական խումբին մարզիչն ալ լիբանանցի ժառ Յաժն է, որ նախապէս Պէյրութ Ֆըրսթ խումբը, ինչպէս

թիւներուն մէջ տեղի ունեցող Շապապ Ահլիի կազմակերպած միջազգային մրցաշարքը՝ աւարտականին յաղթելէ ետք լիբանանեան Անթուանի խումբին՝ 95-76 արդիւնքով:

Անթուանի, որ շատ լաւ ելոյթներ ունեցաւ այս մրցաշարքին առաջին մասին, 25-23 արդիւնքով յառաջանալէ ետք չկրցաւ գտալ իր մրցակիցը, որ շատ անելի փորձառու էր եւ 28-17 արդիւնքով յաղթեց Բ. մասին: Բ. կիսախաղին Անթուանի չկրցաւ մօտենալ Ռիատիի, որ տարուան իր 3-րդ տիտղոսը ձեռք ձգեց:

Ինչպէս նկատեցինք, Ռուսիի աւարտականին ալ երկու լիբանանեան խումբեր հասած էին (Ռիատի եւ Սաժես), եւ այս մէկը փաստ մըն է լիբանանեան պասքեթպոլի յառաջդիմութեան: Նշենք, որ այս շաբաթավերջին պիտի սկսի Լիբանանի պասքեթպոլի պիտոյեանութիւնը 11 խումբերով՝ նկատի ունենալով, որ Թաւամոն Յարաժել Նախընտրած է չմասնակցիլ եւ ինկած է Բ. դասակարգ:

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

ԱՆԹՈՆԻ ԷՏՈՒՐՔՏԾ ՄԻԱՅԱԻ ՉԵՄՊԻՐԼԷՅՆԻՆ ՃՈՐՏԸՆԻՆ...

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»-ի 81-րդ տարեշրջանը սկսաւ 2 օր առաջ, եւ երկէ առաւօտեան ժամերուն Միւնստըթա Թիմպըրլուվգի աստղ Անթոնի «Էնթ» Էտուըրտծ միացաւ պատմութեան լաւագոյն մարզիկներ Ուիլք Չեմպըրլէյնին եւ Մայքըլ Ճորտընին, որոնք իրենց տարեշրջանի բացման մրցումին 40-է անելի կէտեր կը նշանակէին:

Էտուըրտծ առաջին 9 յաջող 3 կէտնոց կողովներ նշանակեց՝ Մայքմի Յիթի ամբողջ խումբէն անելի (8 յաջող 3 կէտնոց կողովներ)՝ ընդհանուր հաշուով 45 կէտեր նշանակելով 33 վայրկեաններու ընթացքին եւ օգնելով Թիմպըրլուվգին, որ յաղթէ 131-106 արդիւնքով, Մայքմիի դաշտին վրայ:

Չեմպըրլէյն 1959-էն 1962 4 յաջորդական տարիներ 40 կէտերէ անելի նշանակած էր իր առաջին մրցումին, մինչ Ճորտընը 1986-ին, 1989-ին եւ 1995-ին Նոյն բանը կատարած էր տարեշրջանի բացման մրցումին:

Ուաշինկթըն Ուիզըրտծ 128-116 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Միլուոքի Պաքսը, ուր մասնաւորապէս Անթոնի Տեյվիս իր Նոր խումբին՝ Ուիզըրտծի հետ 34 կէտ եւ 12 ռիպաուստ ձեռք ձգեց:

10 անգամ «Օլ Սթար»-ի աստղ Տեյվիս Տալաս Մեքիքսը լքած էր բաւական ծախող տարեշրջանէ մը ետք եւ միացած Ուաշինկթընին, Թոն Եանկի Նման, որ լքելով Աթլանթա Ֆըքսը իր առաջին ելոյթը կատարեց Ուաշինկթընի հետ:

Եանկ 20 կէտ եւ 13 էսիսթ ձեռք ձգեց:

Շար.Ղ՝ Էջ 8

ԲՈՆՑԵԱՍԱՐՏ

ԽԱՉԻԿ ԲԱՔԱՅԵԱՆ ՄԵՏԱԼ ՄԸ ԵՒՍ ԱՊԱՀՈՎԵՑ Ի ՆՊԱՍՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Տրապիզոնի (Թուրքիա) մէջ շարունակուեցան բռնցքամարտի կրտսեր պատանիներու (15 տարեկանէն վար) Եւրոպայի պիտոյեանութեան մրցումները:

Հայաստանի հաւաքականը մետալ մը եւս ապահովեց, երբ 63 քկ կշիռի քառորդ աւարտականին Խաչիկ Բաքայեան 5-0 արդիւնքով յաղթեց ուլբանացի Տերնովի Ռոսթիսլաւին:

Բայց պէտք է ըսել, որ հաւաքականի միւս անդամները բոլորն ալ պարտութիւններ կրեցին իրենց ելոյթներուն եւ դուրս մնացին մետալներու մրցումներէն:

Գեորգ Մանուկեան (57 քկ) 5-0 արդիւնքով պարտուեցաւ Իկոր Ժերոխին (Ռուսիա), Էրիք Աֆրիկեան (46 քկ) 4-1 արդիւնքով՝ սկոպտիացի Զամերոն

Ֆերըլէն, Վանեսա Գեորգեան (44 քկ) ռուս Տիանա Չիաթըրլէն (5-0), Տիգրան Պաշտատեան (42 քկ)՝ յոյն Զուրաբիլոնո Չասամփալիսէն (3-2) եւ Ռուպերթ Կարապետեան (50 քկ)՝ թուրք Իպրահիմ Միւլիւքէն (5-0):

ԸՄՔԱՍԱՐՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ 9 ՄԵՏԱԼՆԵՐ ՇԱՀԵՑԱԻ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանի ըմբշամարտի ներկայացուցիչները յաջողութեամբ մասնակցեցան Վրաստանի մէջ տեղի ունեցած ազատ ոճի ըմբշամարտի 17-րդ միջազգային մրցաշարքին՝ Նուաճելով 9 մետալ՝ 2 ոսկիէ, 3 արծաթ եւ 4 պրոնզէ:

Մրցաշարքը նուիրուած էր Վրաստանի վաստակաւոր մարզիչ Մուրատ Տոխդարաշվիլիի եւ միջազգային վարպետ Չաուր Շելիւածի յիշատակին: Մրցումներուն մասնակցեցան 2007-էն 2009-ի ծնունդ երիտասարդ ըմբիշներ:

Մրցաշարքի ոսկի մետալներ շահեցան Արմէն Պապիկեան (61 քկ) եւ Գագիկ Ղազարեան (65 քկ):

Հայաստանցի երեք մարզիկներ եւս հասան իրենց կշիռներու աւարտական եւ արծաթ մետալակիր դարձաւ: Գոռ Սկրտչեան (70 քկ), Աւետիք Թուֆալեան (74 քկ) եւ Աւետ Ենգոյեան (97 քկ) շահեցան արծաթ մետալներ:

Պրոնզէ մետալներ շահեցան Աշոտ Գիւլնազար-

Եան (57 քկ), Սահակ Յովհաննիսեան (79 քկ), Նարեկ Իկիլիկեան (92 քկ) եւ Անդրանիկ Ջադիթեան (125 քկ):

ՃԱՏՐԱԿ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒ ՄՐՅԱՇԱՐՔ

Հայաստանի ճատրակի տղոց հաւաքականի անդամ Հայկ Մարտիրոսեան եւ աղջկանց հաւաքականի անդամ Էլիսա Ղանիկեան կը մասնակցին ճատրակի Եւրոպայի ակումբներու տղոց 41-րդ եւ աղջկանց 30-րդ մրցաշարքերուն:

Մրցաշարքերը տեղի կ'ունենան Մոնթենէրոյի Պուտլա քաղաքին մէջ: Հայկ Մարտիրոսեան հանդէս կու գայ Ռումանիոյ «Մուփըր Չես Ռոմենիա» ակումբին հետ, մինչ Էլիսա Ղանիկեան՝ Լիւքսամպուրկի «ՍԷ Կամպէթ Պոնվուա» ակումբին հետ:

Հայկ Մարտիրոսեան կարելի 3 կէտերէն ձեռք ձգած է 2,5 կէտ, իսկ Ղանիկեան կարելի 4 կէտերէն առաւելագոյն 4-ը:

Մրցաշարքին կը մասնակցի նաեւ հայ վարպետ Սերկէյ Մովկիսեան, որ Չեխիոյ «Սիկիլ Ֆանտ Փարտուպիցէ» ակումբէն կը խաղայ եւ կարելի 4 կէտերէն կրցած է շահիլ 2,5 կէտ:

«Մուփըր Չես Ռոմենիա» ակումբը կը գրաւէ 2-րդ

դիրքը Ալբալոյտի Նման 4 կէտերով, մինչ Լիւքսամպուրկի ակումբը՝ «ՍԷ Կամպէթ Պոնվուա» կը գրաւէ աղջկանց առաջին դիրքը՝ 8 կէտերով 2 կէտերու առաւելութիւն ունենալով իր ամենէն մօտ մրցակիցին վրայ:

«ՉԵՄՓԻՐԸ ԼԻԿ»

- ՊԱՅԵՐՆ ԵՒ ԱՐՍԵՆԱԼ ՀԱՒԱՍԱՐԵՑԱՆ - ՔԷՅՆ ԿՈԼ ՄԸ ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ ԵՒ ՆՇԱՆԱԿԵՑ - ԵՌԻՆԱՅԹԸՑ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ

«Չեմփիընզ լիկ»-ի 3-րդ շաբթուան երկրորդ օրուան մրցումներուն, Պայերն Միւնխի 1 կողով ետ մնալէ ետք կրցաւ 2 կող նշանակել Արսենալի բերդին մէջ, բայց Տեքլան Ռայս կրցաւ նշանակել 2-րդ կողը եւ հաւասար աւարտել մրցումը՝ Միւնխիի մէջ:

Յերի Զեյն Եսիսթ կատարեց (Ալֆոնսօ Տեյվիսին) եւ փնէլալթիով կող մը նշանակեց ի նպաստ Պայերնի, որմէ կը բացակայէին Եոշուա Զիմիլի (հայրը մահա-

ցած էր), Մայքըլ Օլիսէ (կարմիր քարտ ստանալէ ետք պատժուած) եւ Լուիս Տիաս (որ թէթեւօրէն վիրաւոր էր), մինչ ժամաւ Մուսիլայա տակաւին վիրաւոր էր:

Արսենալէն կը բացակայէր Ուիլիամ Սալիպա, որ

Ֆրանսայի դէմ 3-րդ դիրքի Մոնտիալի մրցումին վիրաւորուած էր:

Ասթոն Վիլա իր 3-րդ յաջորդական մրցումը յաղթեց (3-1) Վալթիմիլի դէմ, մինչ անգլիական պատմական խումբերէն Մանչեսթըր Եունայթըտ շատ վատ վիճակի մէջ կը գտնուի եւ Իտալիոյ մէջ 4-1 արդիւն-

քով ծանր պարտութիւն մը կրեց Զոմոյէն: Ինթեր Միլան 10 մարզիկներով 1-0 արդիւնքով դժուար յաղթանակ մը արձանագրեց Շախթիոր Տոնցցի դէմ:

Հենրիխ Միխայիլեան 75-րդ վայրկեանին դաշտ ներկայացաւ եւ 2 վայրկեան ետք Զարուս Աուկուսթոյի կողին փոխանցումը կատարեց՝ փրկելով Ինթերը, որ իր նախկին երկու մրցումներուն պարտուած էր:

